

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/31/2024
Identifikačné číslo spisu:	3121207946
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Zlocha
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:3121207946.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v dedičskej veci po poručiteľke: D. I., rod. L., nar. B., naposledy bytom Q., ktorá zomrela dňa B., ktorej účastníkmi sú: 1/ D. S., rod. I., nar. B., bytom Q. a 2/ S. G., rod. I., nar. B., bytom L., zastúpená JUDr. Jozefom Zemkom, advokátom, so sídlom M. Hricku 1832/30, Trenčín, o prejednanie dedičstva, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 12D/1453/2021, Dnot 1/2022, o dovolaní S. G. proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 26. septembra 2023 sp. zn. 6CoD/8/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Trenčín (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) súdnym komisárom JUDr. Blankou Ondrušovou, notárkou, so sídlom Veľkomoravská 21, Trenčín, uznesením z 30. mája 2023 č. k. 12D/1453/2021-37, Dnot 1/2022 (ďalej aj „rozhodnutie okresného súdu“ alebo „uznesenie okresného súdu“)

I. určil všeobecnú hodnotu dedičstva,

II. potvrdil nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov,

III. priznal notárovi ako súdnemu komisárovi odmenu a náhradu hotových výdavkov a

IV. uložil dedičom povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne súdny poplatok za prejednanie dedičstva.

1.1. Okresný súd všeobecnú hodnotu dedičstva určil na sumu 153 eur, čistú hodnotu dedičstva na sumu 153 eur; ako s dedičmi konal s D. S. a S. G., dcérami poručiteľky a dedičkami v I. dedičskej skupine. V zmysle § 197 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) zistil majetok a dlhy poručiteľky, vykonal ich súpis. Všeobecnú hodnotu dedičstva, výšku dlhov a čistú hodnotu dedičstva určil ku dňu smrti poručiteľky. Ustálil, že medzi dedičmi nedošlo k uzatvoreniu dohody, nakoľko sa dedičských pojednávaní nezúčastnili; z uvedeného dôvodu okresný súd postupom podľa § 203 ods. 1 písm. e) CMP potvrdil nadobudnutie dedičstva po poručiteľke podľa zákonných

dedičských podielov.

2. Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) uznesením z 26. septembra 2023 č. k. 6CoD/8/2023-53 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“ alebo „napadnuté uznesenie“) uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil.

2.1. Odvolací súd konal o odvolaní dedičky S. G., ktorá v odvolaní namietla, že súpis majetku v uznesení okresného súdu je neúplný, nakoľko v ňom chýbajú parcely nadobudnuté kúpnu zmluvou; do dedičstva patrí aj parcela č. XXX a č. XXX. v rozsahu uvedenom v rozhodnutí Okresného súdu Trenčín o dedičstve po poručiťovi Z. I. z 15. 02. 2001 sp. zn. 3D/1756/98, Dnot 131/99.

2.2. Odvolací súd nepovažoval odvolanie za dôvodné; notárka na základe poverenia vykonala lustráciu v registri fyzických osôb, lustráciu poručiťky v Notárskom centrálnom registri závetov, lustráciu v Centrálnom registri exekúcií, lustráciu v evidencii vozidiel, obstarala výpis z obchodného a živnostenského registra, vykonala lustráciu na Úrade geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky v rozsahu celého územia Slovenskej republiky, lustráciu v elektronickom systéme bánk a lustráciu v urbári H. Z lustrácie na Úrade geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky vyplýva, že poručiťka ku dňu svojej smrti bola vlastníčkou nehnuteľností v k. ú. H., zapísaných na LV č. XXXX, č. XXXX a č. XXXX; konkrétne parcely uviedol odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia. Pokiaľ ide o namietané parcely (parc. č. 796 a č. 797) odvolací súd z listu vlastníctva č. XXXX pre k. ú. H. zistil, že parcela č. XXX/X. o výmere 161 m², zastavaná plocha a nádvorie, parc. č. XXX/X o výmere 237 m², zastavaná plocha a nádvorie a parcela č. XXX o výmere 374 m² je vedená na vlastníčku M. I., v správe Slovenského pozemkového fondu v podiele 1/2 a A. C. v podiele 1/2.

2.3. Postup poverenej notárky považoval odvolací súd za správny, keď na základe listinných dôkazov rozhodla v súlade s § 484 Občianskeho zákonníka a § 203 ods. 1 písm. e) CMP. Ak odvolateľka spochybnila správnosť spísaného majetku poručiťky, odvolací súd poukázal na závery rozhodnutia okresného súdu; skutočnosť, že notárka zistila majetok a dlhy poručiťky a vykonala ich súpis; súpis majetku vychádza z údajov katastra nehnuteľností, ktorý je založený na zásade materiálnej publicity, a teda na zásade správnosti a hodnovernosti údajov v ňom zapísaných. Pokiaľ ide o parcely č. XXX a č. XXX, ktoré odvolateľka žiadala zaradiť do súpisu majetku, notárka ich zaradiť do súpisu majetku a prejednať ako dedičstvo nemohla, nakoľko tieto nehnuteľnosti nie sú v katastri nehnuteľností evidované na poručiťku ku dňu jej smrti. Poverená notárka nemohla v dedičskom konaní riešiť otázku správnosti zápisu v katastri nehnuteľností, resp. záväzným spôsobom určiť vlastnícke právo poručiťky k nehnuteľnosti, keď to odporuje zápisu v katastri nehnuteľností. Uvedené vyplýva aj z charakteristiky dedičského konania ako mimosporového (nesporového) konania. Tvrdenia odvolateľky (dedičky) boli v rozpore so skutočným stavom zisteným z dôkazu o vlastníctve nehnuteľností, ktorým je evidencia v katastri nehnuteľností. Uvedené overil odvolací súd aj aktuálnym výpisom z listu vlastníctva č. XXXX pre k. ú. H., na ktorom sú ako vlastníci vedené iné osoby (M. I., v správe Slovenského pozemkového fondu v podiele 1/2 a A. C. v podiele 1/2).

2.4. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozhodnutie okresného súdu potvrdil postupom podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dedička, účastníčka 2/ S. G. (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP a tvrdila, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.1. Vo vzťahu k tvrdenému porušeniu práva na spravodlivý proces s poukazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. 10. 2017 sp. zn. 6Cdo/155/2017 mala za to, že ide o nesprávny procesný postup súdu spočívajúci v predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s

uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a pod.

3.2. Dovolateľka namietala porušenie zásady predvídateľnosti súdnych rozhodnutí; sudy nižších inštancií nerešpektovali skoršie rozhodnutie Okresného súdu Trenčín z 15. februára 2001 sp. zn. 3D/1756/98, v ktorom okresný súd v dedičskej veci po poručiťovi Z. I. (nar. B. a zomrelom B.) rozhodol, že, okrem iného, do dedičstva po ňom patrí rodinný dom súp. č. XXX postavený na parc. č. XXX podiel 1/2, parc. č. XXX - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 398 m² a parc. č. XXX - záhrada o výmere 374 m². Uvedené nehnuteľnosti (parcely č. XXX a č. XXX) mala nadobudnúť pozostalá manželka D. I., dcéra O. G. a dcéra D. S.; poručiťke D. I. tak po smrti jej manžela (Z. I.) naďalej prislúchal spoluvlastnícky podiel na týchto nehnuteľnostiach. Z uvedeného dôvodu mali byť tieto nehnuteľnosti zahrnuté do majetkovej podstaty dedičstva a rozhodnutím okresného súdu prededené. Parcely, na ktoré dovolateľka poukazovala, nadobudol nebohy Z. I. na základe kúpnej zmluvy z 21. augusta 1957; kúpnu zmluvou Z. I. nadobudol spoluvlastnícky podiel k predmetným parcelám vo veľkosti 2/6; toto vlastnícke právo mu Ľudový súd v Trenčíne uznesením z 2. augusta 1958 č. 478/58 priznal.

3.3. Z dôvodu vyššie uvedeného dovolateľka považovala rozhodnutia súdov nižších inštancií za vydané v rozpore s elementárnymi zásadami spravodlivosti; nie je zrejmé, prečo okresný súd nerešpektoval skoršie rozhodnutie toho istého súdu. Sudy nerešpektovali zásadu už raz rozhodnutej veci s nezahrnutím sporných parciel do majetkovej podstaty po D. I., čím došlo k porušeniu procesnej zásady predvídateľnosti súdnych rozhodnutí a zásady na spravodlivé súdne konanie.

3.4. Dovolateľka mala za to, že v prejednávanej veci bolo potrebné vyriešiť oprávnenosť zahrnutia alebo nezahrnutia nehnuteľností uvedených v rozhodnutí Okresného súdu Trenčín sp. zn. 3D/1756/98 do dedičstva po poručiťke D. I.. Ide o právne spornú otázku; „podstatou právne spornej otázky je právne posúdenie skutočností, ktoré nie sú medzi dedičmi sporné, tieto posúdi a vyhodnotí súd sám“. Dôvodila tiež, že ak rozhodnutie o dedičskom práve záviselo od zistenia sporných skutočností, mal súd odkázať uznesením po márnom pokuse o zmier toho z dedičov, ktorého dedičské právo sa javí ako menej pravdepodobné, aby určenie spornej skutočnosti uplatnil žalobou; súd by v konaní pokračoval podľa výsledku sporu. Ak by žaloba nebola podaná v lehote alebo ak by bolo konanie zastavené alebo ak by bola žaloba odmietnutá, platilo by, že spor o dedičstvo bol rozhodnutý v neprospech žalobcu. Považovala za evidentné, že súd pri rozhodovaní o dedičstve nepostupoval v zmysle kogentných ustanovení Civilného mimosporového poriadku.

3.5. Dovolateľka napokon považovala odôvodnenie napadnutého rozhodnutia za nedostatočné; odvolací súd sa nevysporiadal s právne spornou otázkou; takýto postup je v priamom rozpore s právom na spravodlivý proces; v napadnutom rozhodnutí nie sú dostatočne a jasne uvedené dôvody, prečo sa odvolací súd právne spornou otázkou nezaoberal.

3.6. Dovolateľka navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a dovolateľke aby priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania s poukazom na ustanovenie § 453 ods. 2 CSP.

4. Vyjadrenie k dovolaniu druhou dedičkou podané nebolo.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie dovolateľky je potrebné zamietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia

odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. V danom prípade dovolateľka vyvodila prípustnosť podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.1. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP je a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

7.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

7.3. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolateľka v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP namietala

- porušenie zásady predvídateľnosti súdnych rozhodnutí, nakoľko súdy nižších inštancií nerešpektovali skoršie rozhodnutie Okresného súdu Trenčín z 15. februára 2001 sp. zn. 3D/1756/1998 (dedičské konanie po poručiťovi Z. I., v ktorom mala poručiťka D. I. nadobudnúť, okrem iného, parc. č. 796 a č. 797 /pre k. ú. H./),
- zahrnutie alebo nezahrnutie nehnuteľností v rozhodnutiach okresného a odvolacieho súdu bolo právne spornou otázkou a súdy mali postupovať podľa § 192 CMP,
- nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia spočívajúcu v tom, že odvolací súd sa so spornou otázkou nevysporiadal.

10. Z rozhodnutia okresného súdu, vydaného notárom ako súdnym komisárom (podľa § 161 ods. 1 CMP v konaní o dedičstve poverí súd notára, aby vo veci konal a rozhodoval; prvoinštančné konanie o dedičstve sa tak podľa Civilného mimosporového poriadku zverilo notárom ako súdnym komisárom) vyplýva, že poverený notár vykonal súpis majetku ku dňu smrti poručiťky vychádzajúc z verejných registrov týkajúcich sa evidencie majetku osôb, konkrétne notárka vykonala lustráciu v registri fyzických osôb, lustráciu poručiťky v Notárskom centrálnom registri závetov, lustráciu v Centrálnom

registri exekúcií, lustráciu v evidencii vozidiel, obstarala výpis z obchodného a živnostenského registra, vykonala lustráciu na Úrade geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky v rozsahu celého územia Slovenskej republiky, lustráciu v elektronickom systéme bánk a lustráciu v urbári H.. Dedičia boli o dedičskom práve upovedomení, na dedičskom pojednávaní sa nezúčastnili, doplnenie majetku do súpisu nenavrhli.

10.1. Až v odvolacom konaní dedičia namietali neúplnosť súpisu majetku a konkretizovali, ktoré nehnuteľnosti, patriace podľa ich názoru do dedičstva, v súpise majetku chýbajú.

10.2. Namietaný princíp predvídateľnosti súdneho rozhodovania a rozhodnutia podľa záverov Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplývajúcich z nálezu z 25. júna 2019 sp. zn. III. ÚS 275/2018 znamená, že účastníci právnych vzťahov môžu legitímne očakávať, že štátne orgány budú v skutkovo a právne porovnateľných prípadoch rozhodovať rovnako. Iba takýto postup rešpektuje princíp právnej istoty a jeho dôsledné dodržiavanie sa významne pozitívne prejavuje aj v rámci celkového nazerania spoločnosti na význam a úlohu práva. Na druhej strane je nutné uviesť, že predvídateľnosť práva nemožno vnímať absolútne. Obdobnú vec je možné rozhodnúť aj inak než v predošlých veciach. V takom prípade je však súd povinný svoje závery riadne, racionálne a ústavne konformne zdôvodniť, a to takým spôsobom, aby predošlé rozhodnutia neboli ignorované, ale práve naopak, aby sa s nimi súd argumentačne vysporiadal. Z uznesenia ústavného súdu z 9. februára 2018 sp. zn. IV. ÚS 99/2018 vyplýva záver, že pokiaľ nie je splnená podmienka existencie rovnakého alebo analogického skutkového stavu, nie je splnený základný predpoklad na to, aby všeobecný súd na účel dodržania princípu právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodnutia musel dať na určitú právnu otázku rovnakú odpoveď. Podľa nálezu ústavného súdu z 21. novembra 2017 sp. zn. III. ÚS 289/2017 súd má poznať svoju vlastnú judikatúru, t. j. aj rozhodnutia iných sudcov (resp. senátu) toho istého súdu a túto judikatúru musí zohľadniť bez ohľadu na to, či na ňu samotné strany sporu poukazujú. Naopak, postoj všeobecných súdov, vyznačujúci sa odlišnosťou prístupu k prejednávanej veci, ktoré sú v podstate identické bez toho, aby svoj odklon odôvodnili, je prejavom svojvôle, ktorá odporuje spomínanému základnému princípu materiálneho štátu.

10.3. Dovolateľka sice namietala porušenie zásady predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, neuvádza však žiadne rozhodnutie, od ktorého by sa odvolací súd, pri obdobnom skutkovom a právnom stave, odklonil. Dovolacia námietka smeruje k tvrdeniu, že rozhodnutie Okresného súdu Trenčín, vydané v dedičskej veci po poručiťovi Z. I., ktorý zomrel dňa B., odvolací súd, a ani súd prvej inštancie, vo svojich rozhodnutiach nezohľadnili.

10.4. K uvedenému dovolací súd uvádza, že rozhodnutie o dedičstve nie je rozhodnutím, ktorým je súd v zmysle § 193 CSP viazaný, najmä nie v prípade, pokiaľ ide o vykonanie súpisu majetku poručiťľa ku dňu jeho smrti. Rozsudok vydaný v dedičskom konaní je vkladuschopnou listinou (§ 19 ods. 3 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam /katastrálny zákon/).

10.5. Súpis majetku poručiťľa ku dňu smrti vychádza z nesporných zistení vyplývajúcich z verejných evidencií majetku (nehnuteľností - kataster nehnuteľností, motorové vozidlá - evidencia motorových vozidiel, finančné prostriedky - potvrdenia bankových ústavov), prípadne z nesporných tvrdení účastníkov konania. A keď súd prvej inštancie vychádzal pri nehnuteľnostiach z verejnej evidencie nehnuteľností, nie je možné jeho postupu nič vytknúť, najmä nie, že jeho rozhodnutie bolo nepredvídateľné. Dovolateľka sice v odvolacom konaní predložila citované rozhodnutie vydané v dedičskom konaní po poručiťovi Z. I., iba táto skutočnosť neznamena, že odvolací súd bol týmto rozhodnutím viazaný, najmä a k tvrdenie dovolateľky overil a zistil, že sporné nehnuteľnosti s ú v evidencii nehnuteľností vedené na iné osoby, odlišné od poručiťľky.

10.6. Odvolací súd (a ani notár ako súdny komisár) neboli oprávnení v dedičskom konaní riešiť sporný, prípadne nesprávny zápis v katastri nehnuteľností, prípadne zisťovať, prečo k vykonaniu záznamu na základe dedičského rozhodnutia po poručiťovi Z. I. nedošlo. Dedičské konanie obsiahnuté v Civilnom mimosporovom poriadku je totiž, ako vyplýva z názvu procesného predpisu, konaním nesporným. Ak

dovolaiteľka tvrdila, že konkrétne parcely patria do dedičstva po poručiiteľke a súd zistil, že ako vlastníci týchto parciel sú uvedené iné osoby, vzniká spor (spor o vlastníctvo nehnuteľností), ktorý je možné riešiť v civilnom sporovom konaní podľa Civilného sporového poriadku.

10.7. V reakcii na dovoláciu argumentáciu dovolaiteľky ohľadne porušenia zásady predvídateľnosti rozhodnutia tak dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd nerozhodol podľa predstáv dovolaiteľky; odvolací súd navyše odôvodnil, prečo považoval napadnuté rozhodnutie okresného súdu konajúceho prostredníctvom notára ako súdneho komisára za správne; odôvodnil, z akých dôvodov nebolo možné do súpisu majetku poňať aj sporné parcely.

11. Dovolaiteľka namietla, že po zistení spornosti (ne)zapísania nehnuteľností mali súdy postupovať podľa ustanovenia § 192 CMP; pokiaľ tak nepostupovali, porušili kogentné ustanovenia Civilného mimosporového poriadku.

11.1. Dovolaiteľka sa mylí ak tvrdí, že súdy mali postupovať podľa § 192 a nasl. CMP a zahrnutie alebo nezahrnutie nehnuteľností v citovanom rozhodnutí bolo právne spornou otázkou (sporom o dedičské právo). Spor o dedičské právo vzniká v prípade, ak niekto pred potvrdením nadobudnutia dedičstva tvrdí, že je dedičom a popiera dedičské právo iného dediča. O takýto prípad v prejednávanej veci nešlo. Povolané podľa dedičského rozhodnutia boli dve dcéry poručiiteľky, ktoré svoje dedičské právo vzájomne nepopreli a nebolo inej osoby, ktorá by tvrdila, že je dedičom. Nebol tak dôvod na postup podľa § 193 a § 194 CMP; uvedené ustanovenia upravujú postup v prípade, že ide práve a výlučne o spor o dedičské právo, a teda vyriešenie otázky, kto je dedičom poručiiteľky.

11.2. Na otázku spornosti, či vec patrí do dedičstva, ustanovenia § 192 a nasl. CMP aplikovať nemožno; tvrdenie o porušení kogentných ustanovení Civilného mimosporového poriadku nie je dôvodné.

12. V súvislosti s vyššie uvedenými závermi súdov nižších inštancií dovolaiteľka v dovolaní namietala vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP tvrdením o nedostatočnom odôvodnení (nepreskúmateľnosť) rozhodnutia odvolacieho súdu. K uvedenému dovolací súd uvádza, že aj keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej spore o taký prípad nešlo.

13. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

14. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís

dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

15. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry EŠLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

16. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa teda odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 CSP, je nepreskúmateľné.

17. K dovolacej námietke týkajúcej sa nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd uvádza, že v posudzovanom spore obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Okresný súd konajúc prostredníctvom notára ako súdneho komisára potvrdil nadobudnutie dedičstva podľa dedičských podielov (§ 203 ods. 1 písm. e) CMP); v rozhodnutí určil čistú hodnotu dedičstva, potvrdil nadobudnutie dedičstva zisteného na základe súpisu majetku, rozhodol o odmene notára a o poplatkovej povinnosti dedičov.

17.1. Odvolací súd sa s nosnou (a jedinou) odvolacou argumentáciou dostatočne vysporiadal, keď nielenže overil tvrdenia odvolateľky o tvrdenom vlastníctve poručiťky aj k iným, ako v súpise majetku uvedeným nehnuteľnostiam, výsledky svojich zistení uviedol v odôvodnení napadnutého rozhodnutia (bod 16.) a prijal aj správny právny záver o tom, že poverená notárka nemôže v dedičskom konaní riešiť správnosť zápisu v katastri nehnuteľností, resp. záväzným spôsobom určiť vlastnícke právo poručiťky k nehnuteľnosti, keď to odporuje zápisu v katastri nehnuteľností. Odvolací súd dopĺňa, že táto skutočnosť vyplýva z charakteristiky dedičského konania ako mimosporového (nesporového) konania. Ak teda poverená súdna komisárka zaradila do súpisu majetku poručiťky existujúce nehnuteľnosti vo vlastníctve poručiťky ku dňu jej smrti podľa stavu, ako sú evidované v katastri nehnuteľností, postupovala správne. Uvedeným konštatovaním odvolací súd dal úplnú odpoveď na nosnú (a jedinú) odvolaciu argumentáciu, ktorou bola námietka o tom, že súpis majetku je neúplný. Dal tým odpoveď aj na otázku, že v prípade existencie rozhodnutia vydaného v dedičskom konaní, v katastri nehnuteľností nezapísaného, je rozhodujúci stav v evidencii nehnuteľností práve z dôvodu charakteru konania podľa CMP ako konania nesporového.

17.2. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktorý v spätosti s potvrdzovaným rozsudkom súdu prvej inštancie vytvára ich organickú, kompletizujúcu jednotu, keďže prvoinštančné a odvolacie konanie

tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok /IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09/) sa vysporiadava so všetkými podstatnými odvolacími námietkami dedičky a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Ak sa odvolací súd stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

17.3. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, má podľa názoru dovolacieho súdu všetky zákonom vyžadované náležitosti v zmysle ustanovenia § 393 CSP a § 220 ods. 2 CSP z hľadiska formálnej štruktúry, obsahuje aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných skutkových a právnych otázok, vykazuje logickú, funkčnú a teleologickú zhodu s priebehom konania a nemožno ho považovať za nedostatočne odôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Dovolací súd nezistil, že by v danej veci išlo o takýto prípad vybočenia z medzí ustanovenia § 393 ods. 2 CSP, ktorým by došlo k porušeniu práva dovolateľky na spravodlivý proces. Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnení a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj ich všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Argumentácia odvolacieho súdu v spojení s o súdom prvej inštancie je koherentná a ich rozhodnutia sú konzistentné, zvolené premisy aj závery, ku ktorým na ich základe odvolací súd dospel, sú prijateľné pre právnickú aj laickú verejnosť.

18. V reakcii na dovolacie argumenty dovolací súd uvádza, že za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom, čo nie je daný prípad. Dovolateľka preto neopodstatnene namieta, že odvolací súd jej nedostatočným odôvodnením rozhodnutia znemožnil, aby uskutočňovala svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

18.1. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, IV. ÚS 324/2011) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania (strán sporu) vrátane ich dôvodov a námietok. Samotné odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (IV. ÚS 112/05, IV. ÚS 324/2011).

19. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie v časti namietajúcej vadu podľa § 420 písm. f) CSP je síce prípustné, ale nie je dôvodné. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie zamietol (§ 448 CSP).

20. Dovolateľka v prípade úspechu žiadala priznať trovy dovolacieho konania. Vo vzťahu k trovám dovolacieho konania dovolací súd aplikoval ustanovenie § 453 CSP a § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon (CMP) neustanovuje inak. Druhá časť, druhá hlava (konanie o dedičstve) Civilného mimosporového poriadku osobitnú úpravu trov konania nemá.

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.